

"KRŠKI" ROMI IMAJO NEUREJEN ZUNANJI VIDEZ

VANJA HUZZAN

POVZETEK

Pričujoč prispevek je okrnjen povzetek seminarske naloge¹. Osnovna vprašanja te naloge so bila problemi prilagajanja etnične skupine Romov, ki živijo v okolici Krškega, na obrobju agrarnega sveta, v bližini smetišč.

GIPSIES FROM KRŠKO LOOK UNTIDY

The present paper is a short summary of a seminary work. It deals with problems of an adaptation of Gipsies and an acceptance of them by Slovenes near Krško town. The central part of the paper presents a story of Ivan, a Gipsy, who hardly succeeded to move his family away from Gipsy's camp. He couldn't find a place to live, because he is a Gipsy. The story of Ivan illuminated problems related with the pre-mentioned adaptation and the acceptance.

Prilagajanje Romov na drugačen način življenja je tesno povezano s problemom sprejemanja te etnične skupine v določeno okolje. Odnos med obema pojavoma je bil predmet najinega seminarja.

Terensko delo zajema poglavitni del študije. Teden dni sva skupaj s študenti Pedagoške fakultete bivali v romskem naselju Kerinov grm, kjer sva opazovali vsakdanje življenje romskih družin. Obiskovali sva romsko družino K., ki sva jo obravnavali kot ekspertno družino. Ga. Z. L., ki dela v Centru za socialno delo v Krškem, nama je posredovala dragocene podatke predvsem na podlagi ustnega pričevanja. Upoštevali sva tudi razna poročila Centra za socialno delo Krško, ki govorijo o reševanju romske problematike, dokumentacijo, ki obravnava stanovanjski problem Ivana K., radijski intervju s takratnim članom IS in podpredsednikom komiteja za družbene dejavnosti skupščine občine Krško, g. D. S., radijski intervju z direktorico Centra za socialno delo v Krškem, ga. O. G.

Za metodo dela sva si izbrali narativni intervju, ki je sestavni del kvalitativnega raziskovanja. Za ekspertno družino sva si izbrali družino, ki se je uspela preseliti iz Kerinovega grma v vas Spodnji Stari grad, torej iz romskega naselja v neromsko naselje. Kriteriji za izbiro družine so bili odvisni od najinega zanimanja, ki je v tej nalogi opredeljeno kot predmet raziskovanja: stanovanjski problem Roma Ivana K. je najbolje osvetlil problem prilagajanja Romov na novo okolje in problem sprejemanja Romov v novo okolje.

Narativni intervju sva želeli posneti z Romom Ivanom K., vendar Ivan ni bil pripravljen sodelovati. Njegovi odgovori so bili: nimam časa, vidita, da sem zaposlen itd. Zaslutili sva dve možnosti:

- Ivan nama želi povedati, da je zaposlen, ne pa tako kot drugi Romi, ki ne delajo. S takim ravnanjem postane Ivan drugačen od ostalih Romov. To pa je tisto, za kar si ves čas prizadeva in je zanj najpomembnejše.

- Ivan se ne želi pogovarjati z nama, ker nama ne zaupa. Pozneje sva ugotovili, da se ljudi boji, da zaupa le redkim. Odklanja vsak pogovor, vsako sodelovanje, za katerega misli, da bi se preveč izpostavil. Ivan ima zelo slabe izkušnje z vaščani iz Viher, Mrtvic in Spodnjega Starega gradu ter nasploh z večino Neromov. Vsak Rom, ki stopa skozi vrata v neromski svet in želi na drugi strani ostati, ni zaželen in tega se tudi zaveda. Prav zato skušajo Romi v takih situacijah prikriti svojo etnično pripadnost z zamenjavo priimka, z molkom, s ponižnostjo:

*"Eden me je prosil, da sem mu neke sohe vozil iz Golega, eden me je prosil, da pesek, pa nisem nič računal, še nafto ne, pa so hoteli mi plačat, ne, samo, da bomo dobri sosedje."*²

Ivan bi naredil vse, da bi ga v vasi, v kateri živi sedaj, sprejeli kot človeka. Ga. L. je pripovedovala:

*"Ja, jaz sem rekla: 'Tako, Ivan, ti vseeno imaš to svojo identiteto,' on pa je rekel, 'Gospa, kaj pa to meni pomaga, to samo škodi, meni to samo škodi.'"*³

Nesporazumom se Romi izogibajo s tveganjem, da sploh ne bodo razumljeni, saj jih redkokdo dejansko posluša. Zdi se, da je to eden izmed razlogov, da se je Ivan v času najinega bivanja v Kerinovem grmu, pogreznil v molk.

Biografski princip nama je v Ivanovem primeru spodletel, vendar je bila njegova žena Štefka pripravljena sodelovati z nama in posneli sva zanimiv razgovor.

Pogled na novogradnjo romske stanovanjske hiše (foto: V. Huzjan).

Ivanova zgodba

Skoraj pravilo je, da Rom, ki se naveliča ciganskega življenja in želi svoji družini urediti dom, naleti na (milo rečeno) težave. Takim težavam se ni mogel izogniti niti Ivan.

Sam pravi:

*"Osem otrok imam in težko sem jih gledal, kako so morali shajati brez elektrike in vode, pa sem sklenil, da se preselimo."*⁴

Kupil je parcelo med Mrtvicami in Vihrami, za katero mu prodajalec ni povedal, da ni opredeljena kot zazidalna površina. Postavil si je leseno barako in sosed V. P. (takratni predsednik KS) mu je dejal, da bo ponoči gorelo. Seveda zjutraj brunarice ni bilo več. Kdo jo je požgal, ni bilo nikoli ugotovljeno. Kasneje so mu vaščani "svetovali" naj si na parceli zgradi trdno hišo. Ivan je kmalu za tem res začel graditi dom za svojo družino in ko je neko jutro prišel na svoje gradbišče, je bilo vse porušeno. Ta parcela ni bila opredeljena za gradnjo, zato si tudi ni mogel pridobiti ustreznega dovoljenja na občini, čeprav si je ves čas zanj prizadeval. Dalje pripoveduje Ivan sam:

*"Potem sem postavil kozolec, ker so mi rekli, da kozolec lahko stoji na takem kraju. Pa so privezali kozolec na traktor in ga podrli."*⁵

Potem, ko Ivan nikakor ni uspel pridobiti ustrezne lokacije za ureditev bivalnih pogojev svoji družini, je vse prihranke vložil v premičnine, kar je bila v času inflacije, dobra naložba. Kupil si je traktor, osebni avto Jugo in kombi za prevoz romskih otrok v šolo. Kasneje je na tej njivi posadil krompir in posejal koruzo.

To je bila Ivanova prva grenka izkušnja v odnosu z vaščani ("civilni", kot pravijo Romi) na poti v človeku primerno okolje.

Aprila leta 1990 je bilo ob mednarodnem dnevu Romov v Murski Soboti srečanje Romov iz Slovenije. Ob tej priložnosti je potekala tudi okrogla miza o problematiki Romov, na katero je bila povabljena tudi občina Krško. Delegacijo iz Krškega je spremljal tudi Ivan. Srečanje z življenjem v romski vasi Pušča v Prekmurju, ki so ga del lahko okusili vsi udeleženci okrogle mize, je Ivana presenetilo in pretreslo. Z. L., ki je bila z Ivanom skupaj v Pušči kot predstavnica Centra za socialno delo Krško, je pripovedovala:

*"No in ko smo šli domov, on je bil čisto tak, ne, ves je bil pretresen: kako je to fajn, kako bi on, on bi šel kar tja živeti, on bi kar nekaj, kako bi on lahko zdaj prišel, da bi on tudi tam si hišo naredil ali pa da bi tukaj, da bi nekje hišo naredil in tako."*⁶

Pušča pomeni v Ivanovem življenju prelom. Želja je tokrat prerasla v trdno odločitev, da se bo izselil iz Kerinovega grma in si postavil hišo za svojo družino.

Kmalu po srečanju v Murski Soboti je Ivan spoznal na Mrtvicah možakarja, ki mu je dejal, da je dedič zapuščine po nekem umrlem I. K. in da mu te nepremičnine

proda. Ivan je prosil Center za socialno delo (ga. Z. L.) za pomoč pri ureditvi potrebnih podatkov in pri urejanju pravnih zadev. Ga. L. je bila pripravljena pomagati. V mesecu aprilu 1990 je Ivan sklenil Dogovor s petimi dediči, s katerim so se le-ti obvezali, da bodo po pravnomočnosti sklepa o dedovanju oz. po ureditvi zemljiške knjige, na podlagi sklepa o dedovanju prodali nepremičnine njemu, da bi si uredil ustrezne bivalne prostore za svojo družino. Vseh pet dedičev je Dogovor podpisalo in potrdilo prejem are (takrat) 1.000,00 din. O tem, kar se je dogajalo potem, je pripovedovala ga. L.:

*"Ena od dedinj, ki je bila tam doma, ne, ki je pa vedela, da je to K. Ivan, Cigan, je rekla: 'Cigani tam ne bodo!' In se je začelo, je ona vse spuntala, potem je še vas to zvedela, potem je še vas nastopila in je bilo konec."*⁷

Vendar sta se po izdaji sklepa o dedovanju dve dedinji odločili, da mu podarita vsaka svoj solastniški delež do ene dvajsetine iz usmiljenja zaradi njegovih izredno slabih pogojev za življenje. Darilna pogodba je bila podpisana na sodišču v Kranju, kjer dedinji bivata. Na podlagi te Darilne pogodbe je postal Ivan lastnik dveh dvajsetin, a Dogovora o prodaji ostalih deležev ni mogel dobiti.

Ivan je s pomočjo Centra za socialno delo dal oceniti vrednost predmetnih nepremičnin. Cenilca kmetijske in gradbene stroke sta premoženje ocenila. Na osnovi ocenjene vrednosti je bila sestavljena ponudba za prodajo s prodajnimi pogoji na predpisanem obrazcu za izobešanje na Krajevnem uradu Leskovec. V začetku avgusta 1990 je Ivan obiskal vse dediče, ki so z njim podpisali dogovor, da mu bodo premoženje prodali in za to sprejeli tudi aro, vendar sedaj ponudbe o prodaji premoženja niso hoteli podpisati. Ga. L. pripoveduje:

"Jaz sem tudi iz tiste vasi doma, veste, in ko je ena od teh dedinj njemu to aro vzela, ne, in sem jaz rekla njej: 'Zakaj mu zdaj ne prodaš, zakaj?' Mene je to zdaj zanimalo. Je rekla: 'Veš kaj, on je prišel en dan lepo oblečen, eden je prišel lepo oblečen, belega jugota je imel, je prijazno prišel in je rekel, če bi jaz to njemu prodala, da bi bil on interesent, da bi si tam gradil', je rekla, 'veš, da jaz nisem imela nič proti, zelo vljuden je bil, zelo fajn je zgedal in meni tisto tako nič ne pomeni in seveda jaz sem mu to podpisala in 1.000 din sem vzela', je rekla, 'veš potem od drugih pa zvem, da je to Cigan, zdaj si pa ti misli!'"⁸

Večina mu še do danes ni vrnila denarja, svoje deleže od nepremičnin pa so podarili sosedu s podpisom darilne pogodbe na sodišču v Brežicah.

Kasneje je prišlo do naključnega srečanja med vaščani Mrtvic in Ivanom. Kaj je o tem srečanju povedala Z. L. navajam dobesedno zato, ker primer lepo osvetljuje konfliktno situacijo med Romi in okolico:

"... imeli smo celo vojno na Mrtvicah, kako so se branili, da bi on prišel, mene so tako napadli, ker sem tam blizu doma, ne, tako čisto osebno. No, enkrat so bili tukaj, to sem vama hotela povedati, takrat pa je Ivan slučajno prišel, sem pa kar rekla, zraven se vsedi, pa ti naj povejo, zdaj, ne, takole v obraz, kaj je sedaj to, da te nočejo in to. In je potem on sam rekel: 'Kaj sem jaz vam naredil? Povejte, če mi lahko samo eno stvar očitate, da sem kdaj kaj naredil komu.' 'Ja,' so rekli, 'tebi ne,

tebi nič ne očitamo in ti tudi ne moremo, ampak drugim, drugi bi se k tebi naselili, namesto v Kerinovem grmu in potem bi mi imeli vse Cigane v Mrtvicah in potem bi vi tiste crknjene živali pripeljali in bi nam živina poginila, pa tako, ker vi jeste take crkotine, pa živite kot kukavice,' tako so mu rekli tukaj v obraz, ne, kot če bi jaz zdaj vama tako rekla. On je bil kar solzen: 'Meni že dolgo ni treba več crkotine jesti, veste, že dolgo več ne.' In je rekel: 'Slabše živijo naši kot kukavice in jaz z njimi, slabše kot kukavice živimo, a kako naj mi, če vi nas ne pustite, ne pustite nas ven, kako naj mi začnemo drugače živeti?' Mislim, te prizadane, so bili žaljivi, grobi."⁹

Ivan tudi drugič ni uspel v nameri, da bi se izselil iz Kerinovega grma. Kamorkoli se je želel nastaniti je naletel na odpor okoliških ljudi. Spremenil je tudi priimek. Prej se je pisal Brajdič, tako kot večina Romov v krški občini. Sam pravi:
"Pa ko sem jaz rekel, da se pišem Brajdič, kamorkoli sem prišel, se več nobeden ni hotel pogovarjati z mano."¹⁰

Želja po spremembi priimka postane razumljiva: preimenovanje pomeni odmik od identifikacije z romskim rodnom.

Februarja 1991 pa je Ivanu uspelo kupiti hišico v Spodnjem Starem gradu, kjer danes živi s svojo družino. Vse pravne zadeve mu je pomagala urediti ga. L. privatno. Toda kaj se je potem dogajalo? Ko se je Ivan z družino vselil v hišo, so mu sosedge grozili, da ga bodo pretepli. Poleg tega je bila ga. L. poklicana na sestanek KS Dolenja vas (Spodnji Stari grad spada pod KS Dolenja vas), da *"bi razčistili nakup hiše K. - P."*¹¹ Ga. L. je g. J. S. odgovorila:

"Če pa mislite,' sem rekla, 'da imam jaz to funkcijo, da se bom zagovarjala, ker sem nekomu pomagala pri vseh teh papirjih ali pa, da bi še celo sodelovala, da bi nekoga linčali zato, ker si je dovolil kupit s svojimi prihranki neko premoženje,' ne, sem mu tako povedala, 'potem jaz to odklanjam in ne grem.' In nisem šla."¹²

Zbor krajanov KS Dolenja vas je seveda bil. Najbolj glasen je bil g. J. S., delegat v občinski skupščini Krško:

"V zadnjem času pa smo priča celo, skoraj bi lahko tako rekli, zaroti s strani občinskih organov in služb, ali če hočete konkretno, s strani Centra za socialno delo, ki nam je za nameček, k smetišču namreč, v naselje Spodnji Stari grad dobesedno naselil še romsko družino."¹³

G. J. S. je želel reči: poleg sanitarne deponije (svinjarije), smo dobili še Rome (svinjarijo). Ta (interpretirana) izjava nam dokazuje, da so predsodki o Romih in njihovem življenju, v katere slepo verujejo vaščani iz okolice Krškega, močno zakoreninjeni. Ti stereotipi vodijo tudi mišljenje ljudi, ki so odgovorni za razvoj naselja. Primer tega je dejstvo, da Ivan še vedno nima priključene elektrike.

V občini Krško so se odločili, da bodo elektrificirali vsa gospodinjstva, ki še nimajo elektrike. Dogovorili so se za tri partitne deleže: tretjino sredstev da občan sam, tretjino da občina in tretjino da Elektro. Tudi Ivan je na občino in Elektro naslovil prošnjo za pomoč pri financiranju izdelave zunanjega električnega priključka. Po

prejemu predračuna, ki mu ga je poslalo Elektro, je Ivan proti koncu zime, ko je bila zemlja še zmrznjena, sam opravil vsa zemeljska dela, ki so potrebna za priključitev elektrike in plačal več kot tretjino (44%) od celotne vrednosti. Tretjino je prispevalo tudi Elektro, le občina Krško še do danes ni plačala potrebnega ostanka.

V družinski skupnosti Ivana je poleg staršev še osem otrok v starosti od treh do štirinajst let. Ivan svojo družino preživlja sam s priložnostnimi deli (zbiranje odpadnih surovin), zadnji dve leti pa opravlja prevoz romskih otrok v OŠ Leskovec, kjer sta dva romska razreda. Zjutraj otroke zbere po naseljih in poskrbi, da pridejo v šolo. Obisk romskih šoloobveznih otrok se je na ta način povečal.

Ivanova družina nazaj v Kerinov grm več ne more:

"Oni živijo tako kot divji zajci, mi z njimi nikoli več in tako živet ne moremo,"¹⁴

prav tako pa se ji vrata v drugačen svet počasi odpirajo. Vemo pa, da je nadaljnji razvoj (Ivanovih) otrok odvisen od tega, v kakšnem okolju bodo živeli in kakšne pogoje bodo imeli zagotovljene za vstop v življenje. Družba ostaja (tako kot občina Krško ob problemu električnega priključka) nema.

Ivanova zgodba je samo ena od manifestacij odnosa med Romom in Neromom v Krškem, ki kaže na širši družbeni in etnični konflikt, ki obstaja v občini Krško. Ga. L. meni:

"Ljudje nočejo, da bi Romi spremenili svoje okolje pod nobenimi pogoji, tudi pod pogojem najbrž, da bi tisti Kerinov grm tak ostal kot je, čeprav se jim zdi, da jim Romi škodo delajo; kar jim tudi res. In zato se to drugače sanirati, kot da bi Rome uredili, ne da. Jaz ne vem, mogoče mislijo ljudje, da je to manjše zlo, kot to, da bi jih imeli med sabo."¹⁵

Manjše zlo je, če Rom krade pridelke, kot če živi skupaj z domačini v vasi, vendar so gotovo temeljni razlogi za obstoj takih predsodkov v Krškem, ekonomski. Zdi se, da je kraja poljščin resnično eden izmed pglavitnih vzrokov konflikta med Romi in sosesko. Kradejo pa navadno tisti, ki pripadajo družbenim skupinam, ki so materialno, duhovno in moralno diskriminirane. Dr. Šiftar piše:

"Na splošno je osvojeno pojmovanje, da je kriminaliteta poseben družbeno pogojen fenomen, ki izvira iz določene družbene strukture in ima tudi svoje zakonitosti. In zaradi tega ni mogoče razumeti tega pojava, če ne izhajamo iz življenskih razmer, ki oblikujejo človekovo zavest, njegovo pojmovanje samega sebe in vsega, kar ga obdaja, kar ga torej oblikuje takšnega, kakšen je."¹⁶

Pomembno za identiteto okolja, o katerem ves čas pišem, je sobivanje dveh etničnih skupin. Problemi, ki se pojavljajo s tem v zvezi, povzročajo obojestransko obtoževanja in splošen odpor. Romi, ki so v manjšini, so vedno bolj potisnjeni v težavne probleme, ki izhajajo iz diskriminacije in neenakosti ter vodijo v zgubljanje etnične identitete. V krški občini so prisotni pojavi diskriminacije Romov predvsem v zvezi z naseljevanjem. Prizadevajo jih tudi procesi asimilacije, razseljevanja in mnogi drugi socialni problemi.

Možnosti pripadnikov etnične manjšine so omejene. Zaradi etničnih značilnosti, pridobljenih z rojstvom, se znajdejo pripadniki etnične manjšine v depriviligiranem položaju do pripadnikov etnične večine.

Čim večje so razlike (predvsem ekonomske) med obema svetovoma, tem več je problemov. Pogoste so posredno izražene enostranske zahteve naj se Romi spremenijo, poboljšajo, popravijo, skratka, da postanejo Neromi.

Sodbo Krčanov o Romih bi lahko imenovala etnocentrično. Eden izmed osnovnih vzrokov že omenjenega konflikta je gotovo tudi dejstvo, da Slovenci gledajo na življenje Romov z očmi lastnih kulturnih vrednot. Občutek večvrednosti Krčanov je povezan s podcenjevanjem Ciganov. Podcenjevanje je posledica posebnega načina življenja Romov, ki moti okolico, saj ta živi bistveno drugačno življenje. Gre za odpor do drugačnosti.

Prav zato, ker predsodke spremljajo intenzivna čustva (v našem primeru najpogosteje sovraštvo in posmeh), se težko spreminjajo. Etnični predsodek se razvije prek vnaprej ustvarjenega, navadno negativnega skupinskega mnenja, ki se prenaša iz roda v rod. Predsodke ponavadi opravičujejo sodbe, ki so neutemeljene, saj vaščani nimajo veliko osebnih stikov z Romi. Posledica predsodkov je visoka stopnja distanciranosti med obema skupinama: ker v mestu in soseski Romi niso zaželeni, se zadržujejo v svojih naseljih.

Na istem prostoru živimo Slovenci in Romi, zato je pomembno, da spoznamo resničnost in jo dovolj razumljivo razložimo, kajti to nam navadno pomaga, da se spremenimo.

Opombe

1. Grom, Huzjan, Ugotavljanje odnosa med Romi in Slovenci v občini Krško na primeru Ivanovega stanovanjskega problema, 2. seminarska naloga, 1992
2. Zapiski avtorice teksta iz naključnih pogovorov z g. Ivanom K., op. cit.
3. Intervju z ga. Z. L., op. cit.
4. Zapiski avtorice teksta iz naključnih pogovorov z g. Ivanom K., op. cit.
5. Prav tam, op. cit.
6. Intervju z ga. Z. L., op. cit.
7. Prav tam, op. cit.
8. Prav tam, op. cit.
9. Prav tam, op. cit.
10. Zapiski avtorice teksta iz naključnih pogovorov z g. Ivanom K., op. cit.
11. Intervju z ga. Z. L., op. cit.
12. Prav tam, op. cit.
13. Štibrič, Naš glas, 4, 28. marec 1991, op. cit., str. 8.
14. Zapiski avtorice teksta iz naključnih pogovorov z g. Ivanom K., op. cit.
15. Intervju z ga. Z. L., op. cit.
16. Šiftar, Cigani, op. cit., str. 190

Literatura:

GROM, Andreja, HUZJAN, Vanja, Ugotavljanje odnosa med Romi in Slovenci v občini Krško na primeru

Ivanovega stanovanjskega problema, 2. seminarška naloga, mentor: prof. dr. Zmago Šmitek, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za etnologijo, 119 str, Ljubljana, 1992

STIBRIČ, Jože, Naš Glas, 4, 28. marec 1991, Pri nas je prekipelo, str. 7-8

ŠIFTAR, Vanek, Cigani, Pomurska založba, ZGP Pomurski tisk, Murska Sobota, 1970

Viri:

Dokumentacija, ki obravnava stanovanjski problem Ivana K. (kronološko):

- Dogovor med dediči po umrlem I. Kom. in Ivanom K., v katerem se dediči obvezujejo, da bodo po pravnomočnosti sklepa o dedovanju prodali nepremičnine kupcu Ivanu K. in hkrati potrjujejo prejem are v znesku 1000,00 din, april 1990, Krško, 1 str.
- Sklep o dedovanju po pokojnem I. Kom., 1. junij 1990, Krško, 5 str., Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Krškem, podpisan sodnik M. Ž.
- Darilna pogodba sklenjena med darovalkama B. G., M. P. in obdarjencem Ivanom K., 21. junij 1990, Krško, 2 str.
- Sklep na podlagi darilne pogodbe M. P. in B. G. o vknjižbi lastninske pravice na ime Ivan K., 21. junij 1990, Krško, 1 str., Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Krškem, podpisan sodnik M. Ž.
- Cenitev kmetijskih zemljišč, Centru za socialno delo Krško, 17. julij 1990, Krško, 4 str., podpisan ing. agr. A. K., sodni izvedenec in cenilec kmetijske stroke
- Odgovor na delegatsko vprašanje po zahtevku za javno pojasnitev postopka o pridobitvi lastninske pravice domačije po pokojnem Kom. I., Skupščini občine Krško, 15. avgust 1990, Krško, 3 str., Center za socialno delo Krško, podpisana direktorica O. G.
- Pismo M. P. in B. G., ki sta Ivanu K. podarili svoj solastniški delež vsaka 1/10 po Kom. I., 21. januar 1991, Kranj, 1 str.
- Pogodba za izdelavo zunanjega električnega priključka na objektu Spodnji Stari grad, sklenjena med naročnikom Ivanom K. in izvajalcem Elektro Celje, Poslovna enota Krško, 6. februarja 1991, Krško, 2 str.
- Prošnja za pomoč pri financiranju izdelave zunanjega električnega priključka, Elektru Celje, Poslovni enoti Krško, 8. februarja 1991, Krško, 1 str., podpisan Ivan K.
- Prošnja za pomoč pri financiranju izdelave zunanjega električnega priključka, Skupščini občine Krško, Sekretariatu za gospodarsko infrastrukturo, 10. februarja 1991, Krško, 1 str., podpisan Ivan K.
- Sklep na podlagi kupne pogodbe (med F. P. in Ivanom K.) o vknjižbi lastninske pravice na Ivana K., 12. februar 1991, Krško, 1 str., Temeljno sodišče v Novem mestu, Enota v Krškem, Podpisan sodnik M. Ž.

Kosilo (foto: V. Huzjan).